

TOIMENPIDEALOITE 48/2009 vp

Työmatkakulujen täydellinen verovähennys-oikeus

Eduskunnalle

Todelliset työmatkakulut tulisi saattaa täydellisen verovähennysoikeuden piiriin. Maaseudun julkisen liikenteen harveneminen ja alasajo ovat aiheuttaneet ylimääräisiä ja ylisuuria kustannuksia niille, jotka ovat käyttäneet työmatkoihinsa julkista liikennettä. Nyt useiden aiemmin toimineiden bussi- ja junavuorojen puuttuessa työssäkävijät joutuvat turvautumaan oman auton käyttöön tai muihin järjestelyihin, jotka aiheuttavat aiempaa suurempia kuluja. Olisi vähintäänkin kohtuullista ottaa huomioon verotuksessa ne, joilla on julkisen liikenteen puuttumisen takia suuremmat työmatkakulut. Työvoiman saatuutta voitaisiin myös parantaa ja työvoiman liikkumista edistää.

Myös työvoimatoimistojen työssäkäyntialueet ovat kasvaneet ja ovat yhä laajempia, ja useat ammatit asettavat myös isoja haasteita ajankäytölle. On huolestuttavaa, että julkisuudessa on asetettu paineita työmatkakulujen verovähennystä kohtaan. Useat joutuvat olemaan työttöminä kohtuuttomien työmatkakulujen takia, ja tämä osaltaan aiheuttaa kansantaloudelle työtulojen menetyksiä ja yhteiskunnalle verotulojen menetyksiä kansalaisten työtulojen vähehtessä.

Työmatkojen kallistumisen haaste koskettaa erityisesti myös perheellisiä, jotka ovat vastuussa työnsä lisäksi myös lasten hoitoon liittyvistä haasteista. Suurten ikäluokkien ikääntyessä ja työvoimapulan kasvaessa työssäkäyntialueet laajenevat entisestään. Matkakuluvähennysten tulee vastata todellisia välttämättömiä matkakulu-

ja, ja niiden tulee taata kansalaisten tasapuolinen sekä oikeudenmukainen verotuskohtelu. Lain tulisi mahdollistaa oman auton käyttö kodin ja työpaikan välisessä työmatkaliikenteessä silloin, kun omaa autoa tarvitaan myös työpisteestä toiseen siirryttäessä ja kun oman auton käyttö selkeästi kohtuullistaa työmatkaan käytettyä aikaa. Nykyinen työmatkakulujen verovähennysjärjestelmä on epätasallinen, aiheuttaa tarpeetonta byrokratiaa eikä kohtele kansalaisia tasapuolisesti. Työmatkalaiset joutuvat käyttämään paljon aikaa työmatkakulujen vähennysasioiden selvittämiseen veroilmoituksessaan. Kansalaisten tasavertainen kohtelu ei ole edes mahdollista tällä hetkellä. Tämä johtuu verovirastojen paljonkin toisistaan poikkeavista työmatkavähennyksiin liittyvistä laintulkinnosta.

Joissain kunnissa halutaan muun muassa pitää huolta hyvin koulutettujen, hyvin palkattujen ihmisten säilymisestä kunnan asukkaina. Heille saatetaan hyväksyä oman auton käyttö löyhemmin perustein kuin joillekin toisille toisella paikkakunnalla. Lisäksi eräät työnantajat suovat työntekijöilleen mahdollisuuden pitää näennäistä työpaikkaa kotikunnassaan tai lähellä sitä todellisen työpisteen ollessa kuitenkin etäämpänä toisella paikkakunnalla. Näiden usein toistuvien matkojen kulut voidaan sitten veloittaa työnantajalta kilometrikorvauksina. Monet verovelvolliset kuitenkin saavat vähentää työmatkakulunsa vain seutulipun tai muun vastaavan kuukausilipun hinnan mukaan, vaikka oma auto on eräs tärkeimpiä työvälineitä tai oman auton käyttö työ-

paikalle kuljettaessa on ainoa kohtuullinen vaihtoehto nykyisten työajan vaihteluiden ja vaadittujen joustojen takia.

Jotta työmatkakulujen vähentämisoikeuden myötä kansalaisia kohdeltaisiin tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti kaikkialla Suomessa, matkakuluvähennysten tulisi vastata todellisia matkakuluja tarkoituksenmukaisimman ja joustavimman kulkutavan mukaisesti. Nykyajan kovenevan työtahdin ja työelämän kasvavien haasteiden vuoksi työmatkojen joustavuutta ei voi vähätellä — työntekijöillä tulee olla mahdollisuus viettää aikaa myös perheensä ja läheistensä kanssa. Työmatkoihin ei saa kuluu aikaa kohtuuttomasti.

Monet ovat jopa joutuneet luopumaan työpai-kastaan, koska työssäkäynnin kustannukset ovat

nousseet liian korkeiksi suhteessa saatuun palkkaan: he ovat asuneet huonojen liikenneyhteyksien takana, mutta eivät kuitenkaan ole saaneet vähentää oman auton käyttöä verotuksessa. Monen kohdalla tilanne on ollut sellainen, että työmatka on pakosta pitkä, koska asuinpaikan läheltä ei löydy koulutusta vastaavaa työtä. Moni heistä on valittanut eri oikeusasteisiin saadakseen korjausta tilanteeseen.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin verovelvollisen työmatkakulujen täydellisen verovähennysoikeuden toteuttamiseksi todellisten kulujen mukaan.

Helsingissä 17 päivänä kesäkuuta 2009

Lauri Oinonen /kesk